

Każda osoba fizyczna, której dobro chronione prawem (m.in. życie, zdrowie, godność, wolność, mienie) zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo, a także jej najbliżsi jest uznawana wg prawa **za ofiarę i może żądać respektowania praw ofiary.**

OFIARA PRZESTĘPSTWA MA PRAWO DO:

1. TRAKTOWANIA JEJ Z GODNOŚCIĄ, SZACUNKIEM I WSPÓLCZUCIEM.

Do szczególnego przestrzegania tego prawa zobowiązani są przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia i służb socjalnych.

2. BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ORAZ POSZANOWANIA JEJ ŻYCIA RODZINNEGO I PRYWATNEGO.

Ofiary nie wolno ponownie dręczyć – należy dołożyć wszelkich starań, by uniknęła ona dodatkowych niekorzystnych przeżyć materialnych, psychicznych, społecznych i moralnych. Oznacza to zakaz wkraczania w prywatność ofiary i jej rodziny ze strony wszystkich, którzy stykają się z nią w związku z popełnionym przestępstwem.

3. ŻĄDANIA UTAJNIENIA SWOICH DANYCH OSOBOWYCH.

Jeżeli ofiara występująca jako świadek przestępstwa lub osoba dla niej najbliższa ma uzasadnione obawy, że ze strony sprawcy za złożenie obciążających go zeznań zagraża mu lub jego najbliższymi niebezpieczeństwo może wnieść do prokuratury lub sądu wnioski o utajnienie danych osobowych. Jeśli prokuratura lub sąd zezwoli na utajnienie danych osobowych świadka, wówczas ani oskarżony, ani jego adwokat nie dowiedzą się, kto złożył zeznanie.

4. ZASTRZEŻENIA DANYCH DOTYCZĄCYCH JEJ MIEJSCA ZAMIESZKANIA DO WYŁĄCZNEJ WIADOMOŚCI PROKURATORA LUB SĄDU.

Jeżeli zachodzi uzasadniona obawa użycia przemocy lub groźby bezprawnej wobec świadka lub osoby najbliższej w związku z jego czynnościami może on zastrzec dane dotyczące miejsca zamieszkania.

5. ZACHOWANIA ANONIMOWOŚCI W SPRAWOZDANIACH PRASOWYCH, TELEWIZYJNYCH, W INTERNECIE I W INNYCH MEDIACH, dotyczących jej sprawy. Dane personalne ofiary i jej wizerunek można upublicznić tylko za jej zgodą.

6. UZYSKANIA FACHOWEJ POMOCY: PSYCHOLOGICZNEJ, MEDYCZNEJ, MATERIALNEJ I PRAWNEJ. Prawo to przysługuje ofierze od momentu zgłoszenia naruszenia lub groźby naruszenia dobra chronionego prawem.

7. DZIAŁANIA JAKO STRONA W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA POSIŁKOWEGO.

Ofiara w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego może działać jako strona w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Oświadczenie takie może złożyć od momentu wniesienia aktu oskarżenia aż do odczytania go w sądzie.

8. BRAĆ UDZIAŁ W CZYNNOŚCIACH ŚLEDZTWA LUB DOCHODZENIA TOCZĄCEGO SIĘ W JEJ SPRAWIE.

Ofiara ma prawo uczestniczyć w przesłuchaniu biegłego oraz zapoznać się z jego opinią. Może złożyć zażalenie na niemal wszystkie zapadłe postanowienia i zarządzenia, jak również może się żalić na decyzje, które naruszają jej uprawnienia.

9. SKŁADANIA WNIOSKÓW O DOKONANIE CZYNNOŚCI W TOKU POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZEGO, a więc zanim sprawa trafi do sądu.

10. WGLĄDU DO AKT SPRAWY I SPORZĄDZANIA ODPISÓW DOKUMENTÓW WYSTĘPUJĄCYCH W SPRAWIE.

Na odmowę udostępnienia akt w postępowaniu przygotowawczym przysługuje zażalenie.

11. MEDIACJI I POJEDNANIA ZE SPRAWCĄ.

Ofiara może wystąpić z taką inicjatywą do prokuratora lub do sądu.

12. RESTYTUCJI (WYRÓWNANIA) PONIESIONYCH PRZEZ NIĄ SZKÓD.

Restytucja powinna obejmować m.in.: zwrot własności, zapłatę za doznaną krzywdę lub poniesioną stratę.

Pełny katalog obowiązujących praw przysługujących ofiarom przestępstw wraz z instrukcją , konkretnie czego i od kogo ofiary przestępstw mogą się domagać zawiera dokument o nazwie **POLSKA KARTA PRAW OFIARY** – dokument przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z instytucjami i organizacjami rządowymi i pozarządowymi.

**JEŚLI JESTEŚ OFIARĄ PRZESTĘPSTWA MASZ PRAWO DO ZŁOŻENIA
ZAWIADOMIENIA O PRZESTĘPSTWIE W NAJBLIŻSZEJ JEDNOSTCE POLICJI
MOŻESZ TAKŻE UZYSKAĆ POMOC PRAWNĄ, PSYCHOLOGICZNĄ
I SOCJALNĄ W PLACÓWKACH POMOCOWYCH W WOJ. LUBUSKIM**